

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2003-12-11

Områdesnummer: NRO 20 045

Områdesnamn: Våmåsen

Kommun: Mora (2062)

Kartblad: 14ENV, 14ENO

Area: 171 ha totalt varav 154 ha land och 17 ha vatten.

Naturgeografisk region: 28 b Sydligt boreala kuperade områden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands kust- och odlingsbygder.

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng.

Riksvärde:

Ås, torrdal, skvalränna, isälvsandur

Värdeomdöme: Området utgörs av ett variationsrikt och väldokumenterat åssystem, med väl utvecklade former, vilket på ett mycket instruktivt sätt belyser isavsmältningens förlopp.

Storleken och representativiteten förhöjer värdet, liksom dess skönhet och betydelse för friluftslivet.

Huvudkriterier: A

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, representativitet.

Förutsättningar för bevarande: Värdet kan påverkas negativt av täktverksamhet samt vägdragningar.

Säkerställande: Området berörs av MB 4 kap 1, 2 §§.

Områdets huvuddrag: Våmåsen är ett mycket varierat och representativt åssystem, beläget nordväst om Orsasjön. Åsen följer Våmåns dalgång genom den omgivande vågiga bergkullterrängen.

Områdets norra del utgörs av en lång och djup torrdal, vilken utbildats som en ovanligt brant skvalränna. Genom denna dal har betydande mängder

isälvs-material transporterats. Nedanför dalen utbreder sig en sandur med tydliga strömrännor.

Detta parti övergår i ett kamelliknande åsnät som söderut följs av en 700 meter lång och 20 meter hög getåsrygg, vilken löper parallellt med ån. Åsen ansluter till ytterligare ett åsnät som är av mycket stora dimensioner och torde vara ett av de vackraste och bäst utbildade i länet. Systemet avslutas i söder med en skarpt markerad ås vars sydligaste delar utsatts för så stark erosion från ån att endast rester av åssidan återstår. Ett flertal åsgropar, åsgravar och små åsgravssjöar ingår även i området.

Genom sin skönhet och betydelse får landskapsbilden bör åssystemet även vara intressant ur friluftssynpunkt.

Anmärkningar: Naturvårdsprogram för Kopparbergs län objekt nr. 23, Mora kommun, klass I. I områdets nordligaste del finns en nyckelbiotop (Skogsvårdsstyrelsen, objekt nr 04).

Referenser:

Nordell, P O, 1984: *Våmådalen och Orsasjöns randområden - dokumentation av istida landformer, isavsmältning och högsta kustlinje*. Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1984:4.

Olsson, G, 1964: *Rullstensåsarna och deras utnyttjande i Kopparbergs län*. Länsutredning för Kopparbergs län.

Rynéus, T, 1985: *Översiktlig naturinventering för Mora kommun*. Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1985:2.

Rynéus, T, (o medarb.), 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*. Länsstyrelsen i Kopparbergs län 1988:1.